

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
sftfpost@statsforvalteren.no

Deres ref.	Deres kontaktperson	Vår ref.	Vår kontaktperson	Dato
2023/5048	Gøril Einarsen	20230320	Alv Ottar Folkestad	21. juni 2023

Skadefellingstillatelse på èn ung kongeørn i Hjerttind reinbeitedistrikt - Bekkebotn/Haugli. Klage fra BirdLife Norge.

Vi viser til skadefellingstillatelse av ett ungt individ av kongeørn i Hjerttind reinbeitedistrikt datert 31. mai 2023 og som BirdLife Norge ble gjort kjent med 1. juni 2023.

BirdLife Norge vil med dette benytte sin rett til å klage på ovenfor nevnte fellingstillatelse og den etterfølgende forlenging av tillatelsen. Begrunnelse for klagen følger av det etterfølgende.

Hjemmel for tillatelsen er naturmangfoldslovens § 18 b og rovviltforskriftens §§ 9 og 13. BirdLife Norge bestrider ikke myndighetenes adgang til å gi fellingstillatelse på enkeltindivider av kongeørn på dette grunnlaget, og er helt på linje med Statsforvalterens avslag på søknad om felling av fire kongeørner (referert av NRK Troms og Finnmark 16.05 2023 - postjournal og formalhenvvisning til sak ikke tilgjengelig 20. juni 2023). Referanse til skadeomfang for søknad var tap av tre kalver. Det er langt fra «betydelig skadeomfang», som er krav for fellingstillatelse etter nevnte hjemmelsgrunnlag.

Hjerttind reinbeitedistrikt dekker arealer i Bardu, Sørreisa og Salangen, og i «rovbase.no» viser registreringer av kadaverfunn av rein med konklusjon «dokumentert» eller «antatt sikkert» tap forvoldt av kongeørn, ingen alarmerende situasjon for tap av rein i perioden 1.-11. mai. For dagene 12.-14. mai er det registrert 10 kadaverfunn med konklusjon «drept av kongeørn», hvorav åpenbart tre er grunnlaget for nevnte søknad om fellingstillatelse. Alle disse kadaverfunna synes å være utafør det området der det seinere ble gitt fellingstillatelse datert 31. mai 2023.

Fordelingene av kadaverfunn med konklusjon «drept av kongeørn» i de tre aktuelle kommunene i Hjerttind reinbeitedistrikt for perioden 1.-11. mai kan ut fra kjent aksjonsradius hos kongeørn isolert sett være forvoldt av en eller to notorisk skadegjørende kongeørner, men definitivt ikke så for dagene 12.-14. mai med totalt ti kadaverfunn med konklusjon «drept av kongeørn», for 20.-25. mai med ytterligere ti kadaverfunn av samme kategori, hvorav fem innafor det seinere avgrensede område for skadefelling, og endelig for dagene 28.-29. mai med totalt ti kadaverfunn av denne kategorien, alle innafor det avgrensede fellingsområdet.

En enkelt kongeørn har meget begrenset kapasitet til å gjøre seg nytte av den mengde mat dette representerer, uansett om det er nyfødte kalver. Alt som er kjent om kongeørns jaktadferd, fødeinntak og forbrenning umuliggjør en logisk aksept for at enkeltindivid kan stå for så stor mengde jaktutbytte. Kongeørn i normalkondisjon forbrenner 250 - 300 gram næring pr. dag. Vanlig fødeinntak for arten er

500 - 1500 gram per måltid, altså tilsvarende ørnas dagsbehov for 2 - 6 dager. Det er dokumentert at kongeørn kan konsumere inntil cirka 2 kilo føde i ett måltid, men da vil den ha store problemer med å kunne fly inntil deler av måltidet er fordøyet. Dette dels på grunn av totalvekt, dels fordi vekta umiddelbart etter måltidet befinner seg i ørnas kro-pose ved halsbasis og skaper ubalanse i forhold til kroppsbalanse og flukt. Dette er forhold som beskrevet og velkjent fra kongeørnstudier gjennom mange år.

I et NRK-program 17. juni i år opplyste reineier Jon Mattis Oskal fra Hjerttind reinbeitedistrikt at kongeørna er en «lystmorder» som dreper reinkalver «for fote» og at de har påvist inntil 14 kalver drept på denne måten på en dag. Kongeørnstudier innafor så godt som hele artens utbredelsesområde på den nordlige halvkule har pågått over veldig lang tid og har gitt en omfattende kunnskapsmengde om arten under de mest ulike naturforhold. Den beskrivelse som Oskal gav i direktesendt program over NRK er totalt ukjent innafor det som er publisert i monografier, verker eller andre publikasjoner, vitenskapelig og forskningsbasert, eller i andre former for kunnskapsstoff. I vårt land finnes artsspesifiserte beskrivelser av kongeørn fra 1700-tallet til nå. BirdLife Norge (tidligere Norsk Ornitologisk Forening) har dels vært initiativtaker til, dels delaktig i faktainnsamling om kongeørn gjennom en periode på mer enn 50 år. I denne kunnskapsmengden finnes ingen antydning av adferd hos kongeørn som vil kunne utvikles til den adferd Oskal beskriver.

Ut fra det som foreligger av dokumenterte og dokumenterbare opplysninger, kan ikke BirdLife Norge se at det er påvist eller sannsynliggjort at registrerte tap av reinkalver i Hjerttind reinbeitedistrikt mai 2023 er forvoldt av særlig aktive og identifiserbare, unge kongeørner, som er forutsetningen for at skadefellingstillatelse kan gis. Det faktum at registrerte skader stort sett har opphørt i tiden etter at fellingstillatelse ble gitt, og at det så vidt BirdLife Norge har forstått ikke har vært mulig å felle en kongeørn i samsvar med betingelsene for felling, bekrefter etter foreningens oppfatning at fellingstillatelsen ble gitt på feilaktig grunnlag.

For BirdLife Norge

Kjetil Aa. Solbakken

Kjetil Aa. Solbakken, generalsekretær

KOPI:

Miljødirektoratet

Klima- og miljødepartementet